మోక్షకాంత చిద్విలాసము

[illegible]

కానా కాశయ్య [illegible] [illegible] ములపేటు [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] 1. [illegible]

[illegible],

కానా కాశయ్య శ్రేష్ఠి.

[illegible] గ్రామము.

[illegible], [illegible].

ఓం

ఓం తత్సత్.

ములు. సీతాదేవి. ఆంజనేయులు.

మిలేలపే

విజ్ఞాపన.

కాన

గురూ ... సాధు... సంఘ ... తెలియచేయుడ

. ఈకానా ... శాస్త్రయ్యా ... సుగారు ... యు బు 18 సంవత్సర

... ఇ సదా బ్రహ్మా ... సందా. పరుండగుటచే బట్టి

... య మహర్షియసందగు ఈ గ్రంథము ... నుండి ... వణా ... సం ...

యీ గ్రంథార్థము వీరివల్లనె చేతురార్థంబులుగావిని మహా

... బొందితిమి బుద్ధిమంతులు ఈ గ్రంథార్థసార ... బు ... హిం

క్యా...శించెదము.

ఇట్లు,

. జబ్బల్ పూర్ ద్వైవాదీనస్వాములు.

. రమహంస విమలానంద సరస్వతీస్వాములు.

శ్రీరామచంద్ర గురుపరబ్రహ్మణేనమః.

అఖండాద్వైత,

త చిద్విలాసము.

శా॥ శ్రీరామా రఘునందనా రఘుపతే సీతామనోనాయకా ।
కారుణ్యాభయదానహస్త సరసా కాకుత్స్థవంశోద్భవా ।
దారిద్ర్యాంధతమిస్రసంతాపహారా తత్త్వాబ్ధిచంద్రోదయా ।
రారా మదిలోవసించి కృపతో రక్షించరా మ్రొక్కెదన్॥

నాదనామక్రియరాగము - అట తాళము.

రామరఘుకులధామ రవికులనామ ప్రేమరమాధరా । హేమన
సమభీమ ధీమహీకోమలాంగ సుధాకరా॥ రామ॥

బాలగోపికాలోల శ్రితజనపాల భక్తజనార్తనా । శీలసుగుణవిశా
గానవిలోల కంసవినాశనా॥ రామ॥

దినమణిశశినేత్ర కౌస్తుభ దివ్యమణిమయభూషణా । జనకసనక
నందనారదశౌనకా సురపోషణా॥ రామ॥

సూర్యశశిగణశతకోటిసుందర దానవాంతక దశరదే । మాపసాంత
మాంజన సుజ్ఞానచంద్రముఖారవిందే॥ రామ॥

అంగజారినుతాంగ వేదతరంగిరంగప్రసంగమా । మం
భృంగిభృగురుషి శృంగిపుంగవసంగమా॥ రామ॥

వాసిగను మల్లెలపేట శ్రీశ శ్రీచెన్నకేశవా। కాసకాశియదాస
పోషిత వాసవార్చిత రాఘవా॥ రామ॥ ౬॥

౧౦. శ్రీరఘురామపరాత్పర। నారదశుకశౌనకాది సకలరుషీహృత్।
సారాత్మహీరహారగ। శ్రీరా వెంకటగిరీశ శ్రీవరధీరా।

౧౧. బ్రహ్మాయు విష్ణుమహేశుల। బ్రహ్మాగ్రముఖాంగకా లిల్చిజేసిన ను
తులు। బ్రహ్మాండమూలసింహ బ్రహ్మాగమునరాజవీధికాంతులు
మెరయున్॥

సద్గురు స్తోత్రములు.

1॥ గురుర్బ్రహ్మా। గురుర్విష్ణు। గురుదేవో మహేశ్వరః। గురుసాక్షాత్
పరబ్రహ్మా। తస్మై శ్రీగురువేనమః॥

2. సర్వశ్రుతిశిరోరత్న। విరాజితపదాంభుజం। వేదాంతాంభుజ
భాస్కరం। తస్మై శ్రీగురువేనమః॥

3. స్థావరం జంగమం శాంతం। అచరంచరమేవచ। వ్యాప్తం యేన
జగత్సర్వం। తస్మై శ్రీగురువేనమః॥

4. చైతన్యం శాశ్వతం శాంతం। వ్యోమాతీతం నిరంజనం। నాద
బిందుకళాతీతం। తస్మై శ్రీగురువేనమః॥

5. జ్ఞానశక్తి సమారూఢా। తత్వమాలా విభూషితం। భుక్తిముక్తి
ప్రదాతారం। తస్మై శ్రీగురువేనమః॥

6. అనేకజన్మ సంప్రాప్తం। ధర్మకర్మవిదాహినే। జ్ఞానబోధ ప్రభా
వేన। తస్మై శ్రీగురువేనమః॥

7. నగురోరధికం తత్వం। నగురోరధికం పరం। తత్వజ్ఞానాత్పరం
నాస్తి। తస్మై శ్రీగురువేనమః॥

8. మన్నాథో శ్రీజగన్నాథో। మద్గురూచజగద్గురు। మమాత్మా సర్వ
భూతాత్మా। తస్మై శ్రీగురువేనమః॥

9. నిత్యానందాయ దత్తాయ। నిర్మలాయచిదాత్మనే। జ్ఞానోత్తమా
యగురువే। తస్మై శ్రీగురువేనమః॥

10. అజ్ఞానతిమిరాంధస్య । జ్ఞానాంజనశలాకయా । చక్షురున్మీలితం యేన తస్మై శ్రీగురవేనమః॥

11. గురుపాదోదకం పీత్వా । సంసారార్ణవతారకం । అజ్ఞానమూల హరణం జన్మకర్మనివారణం । జ్ఞానవైరాగ్య సిద్ధ్యర్థం । గురుపాదోదకం పీత్వా॥

12. గురోరారాధనం కురు । గుకారో అంధకారశ్చ । రుకారో తేజ ఉచ్యతే । అజ్ఞాననాశనం బ్రహ్మ గురుదేవో నమస్తుతే॥

13. గుకారం ప్రథమం శబ్దం । మాయాదిగుణ మాశ్రయః । రుకారం ద్వితీయం బ్రహ్మ మాయా భ్రాంతి విమోచనం॥

14. గురుపాదోదకంపీత్వా గురోరుచ్ఛిష్టభోజనమ్ । గురుమూర్తిసదా ధ్యానం గురుమంత్రం సదాజపేత్॥

15. గురుత్యాగిభవే న్మృత్యు మంత్రత్యాగిదరిద్రతః । గురుమంత్రం పరిత్యాగి రవరవం నరకంవ్రజేత్॥

16. వేపురాన్వయ సంజాతం వేదాంతం భుజభాస్కరం । వేంకటార్య గురోశ్శిష్యం అన్నయార్య గురుంభజే॥

17. అన్నావధూత చరణాంబుజ చంచరీకం । ఆనందబోధపరతత్త్వ మహత్ప్రకాశం। వాత్సల్యశీలకరుణార్ణవమాద్యరత్నం । శ్రీనాథ మాని గురువర్య మిదం భజేహం॥

18. సత్యజ్ఞానస్వరూపస్య సదానందాత్మ వైభవాత్ । పరిపూర్ణంపూర్ణ మేవాయ పూర్ణాచలసముద్రవత్ । నాధమానీశసచ్ఛిష్యం వేంకటపతీశం గురుంభజేహం॥

19. ఏతద్భ్రూమధ్య రంధ్రస్థానాగ్రే । సూర్యచంద్ర జ్యోతిర్మండలాంతర్గతం । సహస్రదళపద్మ । కర్ణికకుహర । కుండలీన్మస్తక । చిదానంద । స్వరూప నాదబిందుకళాతీత । తత్వమసి మహాభావం । ద్వాభ్యాపరిపూర్ణ । సగుణనిర్గుణ స్వరూపం॥

తా॥ భ్రూయుగమధ్య రంధ్ర స్థానాగ్రమందు సూర్యమండలం చంద్రమండలం అగ్నిమండలం ఇవియుండును. వీటియందు ఆరోహణా అవరోహణములు దిరిగి, సహస్రదళపద్మకర్ణిక కుహరాంతరమందు

కుండలియగును. ఆకుండలి శిరస్సునందున సచ్చిదానంద బ్రహ్మమున్నది గనుక ఇదె పరమకుండలి యనంబడును. ఇదే నాదబిందు కళలతోఁగూడిన కారణకుండలియందురు. ఇది పంచాశద్వర్ణములతోఁగూడిన సూక్ష్మకుండలి యనంబడును. ఇదె స్థూలదేహమునందు నుండునది స్థూలకుండలి యందురు. ఇటువంటి కుండలిని భేదించినవారు సద్బ్రహ్మానుభవులు వారె అచల పరిపూర్ణబ్రహ్మ బయలగువారలు. బయల్ యనగా యెట్లు, (అజ్ఞానమను పశువు) అట్టి పశువుపైనున్న నామ రూపము లేకుండును. సద్గురుమూర్తికరుణచే బుట్టి రహస్యార్థమెరుంగగలరు. కొందరు ద్వాదశాక్షరి దశపంచాక్షరి షోడశాక్షరి మంత్రంబుల మూర్తి మహిమాంశ. హంసాక్షరి, పంచాక్షరి చతురాక్షరి మంత్రంబుల మూడి యనుచు మంత్రార్థసిల యందరుంగగలరు. సన్మందియైనబగు యోగిలి నోటచే జపించిన మంత్రంబులు స్వరూపాత్మ యగు అచలపరిపూర్ణ మూడి, సచ్చిదానంద మూడి, సచ్చిదానంద స్వాత్మ మూడి సచ్చిదానంద మోహితాంతర మూడి. అని భేదాభేదంబులచే వాదించుచు ... మోక్షస్వరూపు లగు శ్రీహరిని బొందగలరు సుమీ

నానానామక్రియ రాగము [illegible] తాళము.

ఇదియేమి వివరింపుడీ విద్వాంసులు ఇదియేమి గమనింపుడీ॥
ఇదియేమి చిత్రము ఈ గగనమందు గొప్ప మదపు టేనుగ బుట్టి మహిని దిగ్రమించె॥ ఇది ౧॥
గంతులేయుచు నక్క గిరులో దాగుండె। నీ తానింద్రభద్రుల కోటలను ఒప్పె ఇది। ౨॥
[illegible] ముసలి [illegible] చెప్పలు యుప్పొ [illegible] ఇది ౩।
కార్యవిధ [illegible] కొండలు కోటి కోస [illegible] యెత్తె॥ ఇది॥ ౪॥
కల్లగాదీమాట చెప్ప నవ్వ మిలేచె। మొల్ల సముద్రముల్ యోగి నేస దార్లించె॥ ఇది॥ ౫॥

కంటిమింటికి మధ్య కాకికూనయుగూసి । కంటిరెప్పల్తో కాలకాలములను గడిపె॥ ఇది॥ ౬॥

చింతచెట్టునదోమ చింతాకునమలాచు। అంతర్గ్లఘువున బ్రహ్మాండంబంత భక్షించె॥ ఇది॥ ౭॥

అంబరంబునకొక్క ఆకుమిడతయెగసి । జృంభించిసూర్యచంద్రుల బట్టి చూర్ణించె॥ ఇది॥ ౮॥

ఈతత్వమునుఎరచు భూతత్వయోగులకు । అతీతమగు బ్రహ్మమరచేతియందుండు॥ ఇది॥ ౯॥

మల్లెలపేట యందెల్ల భక్తులకెల్ల । కొల్లగకాశియ్యకోరి ఈకృతి వ్రాసె॥ ఇది॥ ౧౦॥

నాదనామక్రియ రాగము - ఏకతాళము.

పల్లవి॥ ఆహాయద్భుతనందాము। యున్మనిబ్రహ్మమోహాతన్మయనందము । మనోన్మణి హీహి చిన్మయనందము॥

అనుపల్లవి॥ ఆహాహా నేనీమహాకాశబ్రహ్మమై । అఖిలలోకములెల్ల బుట్టించితి । ఆదివిష్ణునై జగమెల్ల పోషించితి । వాహావ్వారుద్రుడనై సృష్టివధియించితి ॥ మోహారమునను స్త్రీబురుషరూపముచేత । మొనసిమన్మథుడనై మోహించితిర శివ॥ ఆహా॥ ౧॥

ధరణీతలంబెత్తె దనుజునికొరకునే । వరహావరూపమై వచ్చితిరా। వానితరిమియురములుయూర్వుల్ జీల్చితిరా । స్థిరముగను ధరణికినివరము లొసగితిరా । అరలేకసకలలోకాత్మ మమాత్మనై కొరలేక భక్తులకోరితిరా శివ॥ ఆహా॥ ౨॥

బాలుడౌ ప్రహ్లాదభక్తునిపాలింప । లాలించినరసింహ్మమైతినిరా । లీలా వృక్షస్థంభమున లోలాడితిరా । కాలకాలమొక్కటిగ నేగనుగొంటిరా। కాలాంతకుండనై కనకకశ్యపునిబల్ । బాళిమీరగనే భక్షించితిరా॥

రావణాకుంభకర్ణాదుల వధియింప । రామభద్రుడనై రంజిల్లితిరా। మాయమగువసీతను నేకల్పించితిరా । సేవకులకపులతోటి స్నేహించితిరా । బావమలఘనే బ్రహ్మాస్త్రముధరియించి । కావారకులమెల్లఖండించితిర శివ॥ ఆహా॥ ౪॥

శిశుపాలదంతవక్త్రాదికంసునినొక్క । చక్రాయుధమున చెండించితిరా । దిశల శ్రీకృష్ణమూర్తినై చెలగితిరా । గొల్లస్త్రీలకౌగిట కేళిసల్పితిరా । అసహాయభక్తపాండవుల మొరాలించి । అతిక్రూరకౌరవులహతము జేసితిరా శివ॥ ఆహా॥ ౫॥

ధరణిలో మణిలాలపేట పురమునందు । దాసజనులనుకూడిపాడితిరా । వరవేంకటపతి హృదయమందితిరా । స్థిరతరసింహాసనము నే జేరితిరా । అరమారలేక నేకాసకాశెయ్యనై అరగంటలో పరమందాడితిరా॥ శివ॥

నాదనామక్రియ రాగము - అటతాళము.

ఇట్టిమర్మంబరయవలెనన్నా । వొట్టిదిగాదిగుట్టు గురువులనడుగవలెనన్నా॥

పొట్టిదానిపొట్టలోపల పుట్టలోబుసనాగుపాము దట్టమై బ్రహ్మాండమెల్లను దిట్టముగ దిగమ్రింగిసాగెను॥ ఇట్టి॥ ౧॥

రేయుపగలు నిద్రలేకను హాయిగా నొకచోటసిల్వక ప్రాయముప్రాణంబులేక ప్రపంచమదరగ అరచెనొకడట॥ ఇట్టి॥ ౨॥

మూగిరోగిగాక యొక్కడు మూల్గుచును పేరూరులేకను త్యాగియోగనబోక కింటికికానవొచ్చి కానరాడట॥ ఇట్టి॥ ౩॥

చెప్పిచూపరాని తిప్పను అప్పులేకనె శిలనుమోయుచు యెప్పుడును మానంబువిడచి యొకప్పుడైనను శిగ్గులేదట॥ ఇట్టి॥ ౪॥

తింత్రినికాయందు ననునొక మంత్రిణి పురుగట్టలేచి జంత్రమున జగమేలువారికి తంత్రియంత్రము మంత్రమిచ్చెనట॥ ఇట్టి॥ ౫॥

యెల్లడిగి మల్లెలపేటలో వేంకటపతిదాసుసత్కృప । కొల్లలుగ కాశయ్యదాసెగజల్లె గ్రోలుడి వేదసారము॥ ఇట్టి॥ ౬॥

ప్రశ్నలు.

1. రేయుంబగలు నిద్రలేక సంచారముచేయు వాడెవడు.
2. ప్రాణములేక అరచే వాడెవడు.
3. రోగంలేక మూల్గె వాడెవడు.

4. పేరూరు లేనిదేది.

5. కానవచ్చి కానరాకుండేదేది.

6. అప్పులేని రాబడియాయె నా[illegible].

7. పిరాన లేని [illegible]ది యేది.

8. చెప్పిచూపరానిది యేది.

9. తింతి[illegible]శకాయంలో మంత్రిని పురుగనగా యేది.

10. అఖం[illegible]సంత [illegible] పూర్ణసముద్రమునకు [illegible] నావొచ్చుటకై జూచిన [illegible] నావయాపైన అనుభవించిన బ్రహ్మానందంబులకే మా [illegible] ఇది యేమిటో సాధు జనులు గ్రహించుడీ.

నాయీ తత్త్వార్థ[illegible] సంబంధ సాధుసజ్జన మిత్రవర్గంబులారా న్యాయమనపి [illegible] ఆ గీ[illegible] మండీ. నేననంత సచ్చిదానందపరమభూమానందస్వానుభవుండనై నా[illegible]వారు పున్నెంగి తన్నెరింగి నన్ను తెన్నుగ కలయుండి వేదవేదాంత వినోద మనోల్లాస సుధాంబుధి [illegible] ముక్తి నొక యుక్తియందే శాస్త్రానుసారంబుగ నక్కాణించెదను. ముక్తియన అస్థిరమైన దేహావిరక్తియె ముక్తియగునటు. తత్త్వజ్ఞులగువారు క్షీరోదకన్యాయంబున హంసక్షీరమును గ్రోలు పగిదిని వేరుపఱచునట్లు పండితులు దీనియందలి సత్తును గ్రహించి అసత్తును విసర్జించుటకై వాచ్యార్థ, లక్ష్యార్థ, అంతరార్థ, శుభవార్త, సులభము తేటపడంబులు వ్రాసితి నాయందు దయచేసి యీ చిన్ని గ్రంథంబు కిడనుండి తుదవరకు చతురార్థంబులుగా పరిశీలించెదరని ప్రార్థించెద యిట్టి మర్మంబరయనివారు తెలియ వలయుననికోరిన యొకల మన్నుపోతునెక్కి బలమైన పులులమాంసము భక్షించుచు మూడుపెట్టి మూడుబట్టి మూడుతిట్టి మూడుకొట్టి మూడు గట్టి ఆరుమూడు జయించుచు ఆరారుదాటి అంతం విధన బయలుదేరి అమృతము నొకవేల [illegible]కొనుచు పట్టణ ముత్తరద్వారంబుదాటి పర

మటవీధి ప్రవేశించి ప్రాగ్దిక్కునను నిలచి రెండు *వక్కటిజేసి వొకటి ధరణికి వొంచి రాగలద్వారంబున వొచ్చిన భ్రమరకీటక న్యాయంబున త్రివిధదీక్షలచే త్రివిధప్రసాదంబులఁ జూపి అరకంటి మాత్రంబున చెప్ప టకు సిద్ధంబుగనున్నాడను. ఇది సత్యం. సత్యం-కోటిమారులకు సత్యం.

ఇట్లు సర్వశాస్త్రమతసమ్మతుడు

కాసె కాశయ్యదాస్, లంగర్ వెంకటగిరి,

మతేలపేట.

కల్యాణిరాగము ఆదితాళం.

ధరణిలో జన్మమెత్తినవారలకు ధర్మమార్గము సుపదేశమె । గురు ధర్మంబొకటుండవలెనె । మరువక గురుచరణములు హృదయమున తలచుచు నుండుట సరేసరే। ధర॥ ౧॥

ఘణఘణమను గంటరవంబును దినమును వినవలె నొకెవారె । జనన మరణమను జలనిధి కావల జేరి సుఖించితె సరేసరే॥ ధర॥ ౨॥

అంబరవీధిన సంభుని జూచుచు డంభము లిడువలె నొకేవారే । అం బుధిశయనుని సంభవహంసకు సంభము జూచితె సరేసరే॥ ధర॥ ౩॥

గాంగెయు బత్తెము పొందితి కుండలి దాటిన దూరగి ... । జ్ఞాన సమాధిని మారెడు బత్తెము స్వానుగ్రహముగను సరేసరే॥ ధర॥ ౪॥

ఆరుమూడు మూడారువరుల ఆవలగట్టుకొ రెడె । భూరిహారిహర అజునిలోగూడుక మేరునగిరిగను సరేసరే॥ ధర ౫॥

చూపులోన లోచూపుజూచి పరసుఖమును జెందర ఒకెవ్వరే । చూపులలో ప్రజ్ఞానస్వరూపము వ్యాపకమునుగను సరేసరే॥ ధర॥ ౬॥

ఏడుకొండలు దాటి తిరుపతి వేల్పునుగన రాకెవరే। జోడుగూడు కొని కోడెనాగని కూడి సుఖించితె సరేసరే॥ ధర॥ ౭॥

లేని జగము లేదని యూహించక నివేనే సందోరెడె। మానసమున గురుమంత్ర రహస్యము మరువకనుండుట సరేసరే॥ ధర॥ ౮॥

చిల్లగదేవతలెల్లకు సద్గురువల్లభు నెరుగరబోకేవోగే। కల్లయనుచు సంసారవార్ధులను దాటించుమిమ్మిక సగేసరే॥ ధర। ౯॥

సతిసుతధనహితబంధుజాలముల సతమనిన మొద్దారబోగే। మతి దప్పియు మృతినొందగావేళ సిగ్గికకడ్డంబడి సగేసరే॥ ధర॥ ౧౦॥

యుల్లమలర మల్లెలపేట ప్రభువల్లభు నెరుగరబోకేవోకే। కొల్లగ కాశయదాసునిపల్కులు చల్లగతరించిన సగేసరే॥ ధర॥ ౧౧॥

శ్లో॥ నాసాదక్షిణభాగస్థాత। పవనస్సూర్యాఖ్యనాడీశుభా। సంగ్రామ వ్యవహారమైథున।భయస్నానాన్నభంగాతీషు। నాడ్యన్యాశశిన శ్చశైవ।గమనాలంకారపాశ్రిగ్రహక్షేత్రా।ద్యేషు యదంశవాయు చలనం। తత్పాదపూర్వంవ్రజేత్॥

తా॥ కుడిప్రక్క ముక్కునవచ్చే శ్వాస సూర్యస్వరం. అది అయిదు గడియలు సంచరించును, యుద్ధమునకుపొయ్యేటప్పుడు, వ్యవహారము చెయ్యబొయ్యేటప్పుడు, గర్భాదానమందున్ను, భయపడె సమయమందున్ను, మంగళస్నానానికి పొయ్యేటప్పుడున్ను, భోజనకాలమందున్ను, అపజయమువచ్చినప్పుడున్ను, బాధలుసంభవించినప్పుడు ఆవాయువుశుభప్రదము. ముక్కుయొక్క యెడమప్రక్కపుట్టినవాయువు చంద్రనాడి యనబడును, అదిన్ని అయిదుగడియలు సంచరించును. ప్రయాణములయందున్ను, సొమ్ములుపెట్టుకొనబొయ్యేటప్పుడున్ను, చేనుదున్నపొయ్యేటప్పుడున్ను, ఇల్లుకట్టబొయ్యేటప్పుడున్ను, వనములువేయించేటప్పుడున్ను, ఆస్వరం శుభప్రదము యేస్వరము ఆడుచున్నదో ఆయడుగు ముందుగావుంచి నడువవలెను. సూర్యస్వరం అవశ్యమైయున్న సూర్యస్వరమున్ను, చంద్రస్వరం అవశ్యమైయున్న చంద్రస్వరమున్ను త్రిప్పుతూవచ్చేది యెట్లన్నను. అగ్నిబీజం, వాయుబీజం, రామ మంత్రముచేతనైన, ప్రణవబీజం, శివ, మంత్రంబుచేతనైన సూర్యుని,చంద్రుని, చంద్రుని సూర్యునిజేయువచ్చు. ఇట్టి రహశ్యంతెరింగిన వారె నిజమైన బ్రహ్మవేత్తలు.

జంటకందార్థం - కల్యాణిరాగము.

పొడగనుచు సూర్య చంద్రుల జడియక । చీకాకుపరచి చక్రాయుధుడై॥ కుడువాడి హంసను తడయక । వశుపునవశపరుచుకొన్న । వారె బ్రాహ్మణులూ॥ సత్యానందసమరాసాహసులూ । సుడిబాడుమనసు ప్రాణముచూపు ముడిపైగ॥ నడిపించినడినాళి నంతర్గత్యమౌగాదు । యెడ తెగక ప్రణవాద్యధ్వనులెల్ల ప్పుడును । ఘోషింపుచుండగ । అడలక నుఆత్మజప జంజెము । కుడియెడ ముకొడికొడిగట్టిప్పిన । వారె బ్రాహ్మణులూ॥ సత్యానంద సమరాసహసులూ॥ ౧॥

కుండలిభేదించుచు మేల్॥ కండికిపైనున్న పంచు వెన్నెలకాంతిక । నిండారుకోటిభాస్కరులుగాజేసి॥ బ్రహ్మాండబయులందుండు బ్రాహ్మణులూ॥ సత్యానంద సమరసాహసులూ । ఎంపమాప్పులవంటి మొండి దేహము భ్రాంతి । తండోపతండములఖండించి తత్వార్థ । పుండరీకసహస్రమధ్యస్త్రి మండలాంతర్ జ్యోతిస్స్వయమై । ఖండఖండములందనిల్వక దండిత్రిపుటిని దాటులుంగు । వారె బ్రాహ్మణులూ॥ సత్యానందసమరాసాహసులు॥ ౨॥

గంగాయెమునలసమమను॥ రంగైనసుషుమ్న మేడయంగనతోడకా॥ సంగమొనర్చుమిసమరతి । చెంగటసదరింగిమాడు జేగ బ్రాహ్మణులూ । సత్యానందసమరాసాహసులూ॥ ముంగాళకగమైచెలంగుశృంగాట । విహంగ వనమునవిహరించు బృంగముగీతి । అంగలింగిభంగమౌ సస్సంగమయు సర్వాంతరాంతర । యంతరంగి స్ఫటికలింగయదార్థమౌ ఏకాంగులైన । వారె బ్రాహ్మణులు । సత్యానందసమరాసాహసులు॥ ౩॥

ధాటిగభ్రూమధ్యంబనె । పేటునగురిమోటుబెట్టి । పెద్దెనుగులక॥ కోటినిపట్టుకుగూల్చుచు । పాటించిపరాత్పరమున॥ ప్రథలు బ్రాహ్మణులు॥ సత్యానందసమరసాహసులూ । మూటలెమంత్రాలు । జూటబూటకమైన॥ నాటకనటన । ఝుంజాటనలటుమాని॥ హాటకాంబరుడుండుచోటికి । కాటుక కొండలనుమీటి॥ కోటలోపల తేట తెలివై । గాలమగు పెనుమాయదాటిన॥ వారె బ్రాహ్మణులు । సత్యానంద సమరసహసులు॥ ౪॥

కాశీ క్షేత్రేశ్వరస్వర్గము । భాసితవైకుంఠ బ్రహ్మానగరమటంచుకా॥ ఆశించిఆత్మారామ నివాసస్థళపీఠమందాట్లాడు బ్రాహ్మణులు । సత్యానంద

తార్థంబుగా అంతరార్థము గ్రహించుకొన్నవారికి ఒక్కరూపాయ బహుమతి యిచ్చుచున్నాను. ఇందులోని ఒక్కరూపాయ నోటున్నది యెత్తుకొనేది.

ఇట్లు సర్వజన శాస్త్రమతిసమ్మతుడు,
వర్ణశాలి కులజుడు, కానా-కాశయ్యదాస్.
బుర్జ్ నాకిటగిరి మశేలాల్ పేట,
కాపురం, పూర్వపేట.

2. వచనము ప్రారం.

అనాదినుండి నన్నుగిన్న తల్లిదండ్రిసహోదర సాధుజనంబులారా వీడిట్లుండ పూర్వదిశ ఉదయాచల శిఖర సమీపంబున మాయామణి పట్టణ పురాధీశ్వరుండు చంద్రబిందు మహారాజు సూర్యబిందు మహారాజునకు మిక్కుటంబగు అతిబలోన్మదమత్తుండై కోపోద్దీపిత మాయా మదహంకారంబున పైనుదహరించిన సేవకయూడిగి దేవగణ సేనలు కొలుచుచుండ పదునాల్గుభువనంబులకు తానె ప్రభువై రెప్పపాటులో సమస్త దిగ్దేశంబులన్ సంచరించుచు హంసతూలికా తల్పంబుననుండి పంచాకాశప్రభువై ఊర్ధ్వలోక యధోలోకంబున కెక్కుచు దిగుచు రాత్రికాలంబున ధర్మాధర్మంబులుతప్పక రాజ్యపరిపాలనంబొనర్చుచుండు

మూర్తిత్రయంబు లాదిగాగల సర్వదేవతా దిక్పాలకులు సేవలొనర్ప టకు శక్తిలేక దివారాత్రి త్రికాలంబు లాదకారంబగు దుఃఖసముద్రం బునబడి శోకింపుచుందురు.

ఇట్లు ఆ పసుపయుగంబు నొకనాటి రాత్రికాలంబున సూర్యబింబు మహారాజు పట్టపుసతిని మంచె నిద్రించెను నిద్రించి తక్షణంబున లేచి చూచిగా పనిచారకులు ఆత్మీయానేక నాయుడేవ్వరిని చరించుచుండగా మహోత్సవాద్యాది ప్రచారియుండగా చూచియుండ బాస్కరకోటి పుండరీక భవాంశ సాంకేతంబులు నాపియుండు గాలికబట్టి కట్టి కొట్టి ముష్టికలు కట్టి చెరసాలయందు నుంచి పనిచారకులు లేరని యనుచుగా. ఓ మహాప్రభో రాత్రికాలంబున వచ్చినట్టి మహారాజు కొలువునకు రాకున్న మమ్ము కఠినమైన శిక్షవిధానంబులు విధించి తక్షణంబు తెల్పవలసినటువంటి పనిచార కులు హాజరయ్యిరి చెను. ఆ మొదలు సూర్యబింబమహారాజు క్రోధంబొంది ఆహా ఇది ఏమివింత ఆశ్చర్యమునకు కారణమని మనంబున విచారింపు చుండెను. ఇట్లుండగా విచారించు మహారాజు రాత్రికాలంబున అయిదు గడియలు సుషుప్తావస్థజేంది మేల్కొని లేచి చూడ పనిచారకులు లేనందున దుఃఖంబు అద్భుతా నంతకోపంబున చండ పటపట కొరుకుచు ముష్టిఘాతంబులు ముష్టివేయుచు అట్టహాసంబున పనిచారకులబట్టి బంధించి కఠినమైన శిక్షవిధించుచు సేవకసైన్య దేవతాతంత్రంబు తెంచుబోయిరని యనుగగా, రాజరాజ సార్వభౌమగుణానిధీ మహాప్రభో పగటికాలంబున సూర్యబింబు మహారాజు కొలువుజేసిగడా రాత్రికాలంబున మీ సేవ కురావలయునని ఏకాంగ, ద్వయాంగ, త్రియాంగ, చతురాంగ, పంచాంగ, షట్కాంగ, సప్తాంగ, అష్టాంగ సమస్కారంబులుగావించి రెప్ప పాటున హస్తమానంబున రాత్రి యానవమాది పరిచారకుల దెచ్చి మొ ప్పించె. నది మొదలు నిత్యానందా నందకవింత సేవట్టిన సూర్య బింబు కొదియించడి మదర్పింగని నిగ్రహంబు నొందుచుండెను. ఇట్టి మర్మంబు అనుభవార్థముగా ఉంతరార్థము దెలియువారు బ్రాహ్మణులు,

రాత్రికాలంబున నెయ్యదో, నిద్రించుచేదో, గ్రహించువారికి పండ్రెండు రూపాయలు వక్క-రూపాయ ప్రాంసర్ నోట్ యుందు యిమిడించియున్నాము అనుభవించవలెను.

ఇట్లు సర్వజన ఆత్మస్వరూపసంధానుండు కాస-కాసనివాసులు.

అడ్రసు వెంకటగిరి మాలోలాల్ పేట,

కామాక్షినకు బరమాటు వీధి.

వ. ఇవ్విధంబున పెరిసుప్పురు నొకరిపై నొకరు ద్వేషించుచు విజయనామ సంవత్సర శ్రావణ బహుళ అమావాశ్య ఆదివారము సింహ్మారాసి రోహిణీనక్షత్రము తేజోతత్వంబున సూర్యబింబ మహారాజు అండపిండ బ్రహ్మాండంబను రథంబునకు తొంబ్బదియారు గుఱ్ఱంబులఁగట్టి నాయుదేవృష రథంబుదోలుచుండ రథారూఢుండై ప్రాక్ దిక్కు-నకుఁ బయలుదేరి ఆరునదులఁ దాటి సప్తశిఖర సమీపంబున సరస్వతి తీరంబునబడి నిద్రించెను. ఆయరణ్యమున అనేక యుగంబుల నుండి గాపురంబుజేయుచున్న సహస్రముఖ కిర్కోటక కంఠరవులను రాక్షసులు అనంతకోటి సైన్యంబులతో మాపుత్రపౌత్రులగు రావణ కుంభకర్ణాదుల సంహ్మరించిన శ్రీరామునిబట్టి మాపురంబున బంధించెదమని బయలుదేరి వొచ్చుచు. ఈ సూర్యబింబముపు శయనించుటెరుంగక ధరణిగాబోలునని వారు వారిసైన్యంబు నతనిపైన నువ నారంభించిరి వాడంత సుషుప్తియందుండి సమిదోచక. చీమదోమలు తనపై పారాడుచున్న వేమో ననుతలంపున వనమేను యెడమహస్తంబున దిగమడచిన వెంటనె సహస్రముఖులాదిగాగల రాక్షసులు మలమలమాడి నశించిరి. ఆహా ఇది మహాయద్భుతంబు ఆర్యవర్యులారా చక్క-గా ఆలోచించి ఇందుగల సారాంశంబు చక్క-గ గ్రహించుడీ.

వ. ఈకథ ఇట్లుండ. పింగళినామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ పౌర్ణమి సోమవారము. మీనరాసి ఉత్తర నక్షత్రంబు ఉదకతత్వంబున

చంద్రబిందు మహారాజు భూమి ఆకసంబు రథంబు జేసుకొని సూర్యచంద్రాదులను గుఱ్ఱంబులుగా జేసి పంచముఖబ్రహ్మ రథసారథియై తోలుచుండ తాను రథికుడై సింహ పరమటవీధి మార్గంబుజూచుచు సప్తసాగరంబులను దాటి కుండలీ సింహాసనతీరంబున బరుండ నిద్రించెను. ఆతీరంబున యుగాంతరములనుండి గోపురము జేయు మహోగ్రభైరవ కాల కిరీటి పులను దానవులు మితిలేని షోడశ అక్షౌహిణీదళంబుల గూర్చుకొని తన ముదిజేజె నాయనలగు త్రిపురాసురుల ఖండించిన పరమపురుషు భక్షించెదమని వచ్చుచు చంద్రబిందుని జయించు తనువే ఏదోయొక పర్వతంబుగాబోలునని యెక్కు సమస్తసేనలతో నడువ నారంభించిరి. సుషుప్త్యావస్థయందుండు చంద్రబిందుండు కోడిగోమారి గాబోలునని తటాలున కుడిహస్తంబున పెనువుదండముచుకొని వీరావరు నరసింహంబున మూర్తిని జెందిరి. ఆహా ఇదియేమి వింత ఆశ్చర్యము గనుచుండి. పరమపురుషు సుషుప్త్యావస్థనుండి జాగ్రతావస్థకు వచ్చి నొకరిపై నొకరు కసిపత్తి ద్వేషంబున యెదురెక్కవచ్చుచు నడి మార్గంబున నొకనొకరిగలసి విచారించుకొని తృప్తి జెంది సంతోసంబున యుద్ధంబునకు సిద్ధులై మన మిరువురమిచ్చట నియ్యాంటావర్చి పరీక్షించి యోధుల గెల్పు చెప్పువారలెవరని విచారపడుచు ఉత్తరదిశంజూచి అచ్చోటు కళాసమీపంబున చింతచెట్టు నెక్కు నాయలుగోయు యెరుకల ముసలిదాసి కడకేగి యువ్వా మేమిరువురము సంగరంబొనర్ప యుక్తులమైయున్నాము పరీక్షించి యోధు గెల్పు చెప్పవలయునని ప్రార్థించిన అమ్మ నాయబ్బలారా పెద్దచాలదు నేటిదినంబు మాయింటనుండి రేపు సూర్యోదయమున పోట్లాడితిరేని పరీక్షించెదనని చెప్పి ఇదో ఈపంచటరుగులమీద పరుండుండని ఆజ్ఞాపించెను వారాపిథంబున పరుండియుండనిద్రించిరి యీయెరుకలదాని చాకుదుకూతురు మాలపడుచు అయిదేండ్ల చిన్నది వుదయంబున లేచి చీపరికట్ట చేతబట్టుకొని పంచటరుగులు నూకెను. ఇరువురు చీపరికట్టలంఘువను

పూల వడుగు.

జ్యో [illegible] మున్నతి.

సూర్య [illegible]దు మహా[illegible]. చం[illegible]ద్రబిందు మహారాజ.

వెంటన [illegible] [illegible]గారు [illegible]ములందూరమున్న మర[illegible] [illegible] [illegible]డెం[illegible] నా [illegible]దూరిమ [illegible] [illegible]బ్బయ [illegible]ములు [illegible] యెడె డేస [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ముక్కొని [illegible]రాకని నొకరుగిలసుకొ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]మిపించె [illegible]న్న [illegible]సి ఏపటికిట్ల [illegible]ములు [illegible] తిదూ[illegible]ను [illegible] [illegible] [illegible] యెదొ యుకి [illegible] [illegible] యాచె మపి. ఆమునలవానికిడకువొచ్చి అవ్వా మేముపోట్లా[illegible] చూ వడ[illegible]యా [illegible]చెప్పగా ఆయెరుకిలది అప్పా మీారెక్కి [illegible] [illegible] కెదారుజూ[illegible] [illegible] [illegible] యామసలిది యస[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]ము యెప[illegible] [illegible] [illegible] మాయను భ్రాంతిచే [illegible] [illegible]ప్రా[illegible] వృథా [illegible]వేల బప్పవలయున[illegible] ఇదో ఇచ్చటిక [illegible] యాజనా[illegible]గిల [illegible] [illegible] [illegible]ఘోరయుద్ధం బొనచ్చి సమా[illegible] [illegible]డకొచ్చి[illegible] [illegible]దో వారె[illegible]దూళ సహ [illegible]ర్తు జూడమని జూపర. [illegible]ప్పా నాకొ[illegible]రు[illegible] [illegible]యామహా[illegible] [illegible] లేనట్టు లేనిదిప్ప[illegible]ట్టు[illegible] యెఖయెరుంగిని [illegible] బ్రహ్మ విష్ణు, మహేశ్వర లాదిగాగలవారు సహ ఏనికెలొ బడియుందురు. విడు సమస్త లొక[illegible]బులా బుట్టి[illegible] [illegible] గిట్టింప సమర్థు[illegible]. నా[illegible] [illegible]లేదు

వాడిచ్చుటకై వాగ్దానంబున అంతరీక్షవీధిన ఆకాశంబునకుగల నక్షత్రములను కనుపుగాను బ్రహ్మాండంబెల్ల యుదకంబుగా జేసి అగ్గోచూడండి అనంత కోటి గిజ బులగ మెప్పుచున్నారు. వారందఱుచే డప్పుయున్నారు వాని [illegible]ంబు [illegible] ని పోయెదగాక మున్ని యిద్దరివియెడ మహాస్త్రంబునయెత్తి కుడిహాస్త్రంబున పెట్టుకొని పోట్లాడుచుండుట చూచెను. మల్లమల్లగా నలుగు లిసుచుచు కొమారుని కిడకుపోవ్రచుండెను. ఇద్దరు రామా రావణ యుద్ధంబు జేయుచుండిరి. నీరిరువురి మధ్య ద్వారకాపురి శ్రీకృష్ణ మూర్తి ఆవిరిబెదిరి పల్లె మోడ మూర్చిలి మూర్ఛబలుచుండెను. ఈ ముసలిదాని కొమారుడు తల్లిమాటవినక మంకుగాయుండు నప్పుడంతా ఓరి నిన్ను [illegible]చినాడకు [illegible] [illegible] వొచ్చు చుండెను.

[illegible] గాధకొర్వజాలక తనతల్లిరా [illegible] సమీ పంబున తెలి [illegible] సాస్త్రంబున పోట్ల [illegible] డని అయ్యో నాతల్లి నిక్కముగా [illegible]దినంబున [illegible] గోడ్డచ్చు చున్నది భయము బున పైనున్న వస్త్రంబుబట్టి [illegible]బులను [illegible] లైన [illegible]నివ్వా [illegible] దా పై [illegible] రుగా [illegible]గట్టుకొని సంకి కెత్తుకొని పరు [illegible] త్తుచుండెను. ఆ ముసలిని జూచి కొం [illegible] కొంకాయని పరుబూచువారు గారు [illegible] వానివెంబ పరుగెత్తుచు [illegible]చు. ఈ మాలకు [illegible] ఎరిక జూచి అమ్మా [illegible] సెల్వు [illegible] బడిగించి పరుగెత్తుచుండెను. విరందరు నొకరినొకరు గిలసుకొని [illegible] ట్టాబైన అర ణ్యంబున బోరుచుండె. [illegible] చిపిచ్చి [illegible] [illegible] నేటదినంబున నా [illegible] హారంబు జక్కన్న ముసలిదాని నాని హాస్త్రంబున పోట్లాడువారిని మాయామయంబుండనునాసి మాలపడుచును పనుగలమాటను తీగాలున దన్ను కొని అంబరవీధికెగసి హిమాచల పర్వతి సమీపంబున విహంగ బురమేలు ఆకాశరాజు కొమార్తె ముకావళియను చిన్నదాని మేడమీ

దుగా బోధ్పుచున్న నిచిన్నది చెలికత్తెలతో సరససల్లాపములాడుచు గగ
నంబున నరుదెంచు నప్పుడే భిక్కటకీ కుర్గో మొర్గోయ నాతలాశ్బా
టము చేయుచున్న సూర్యప్రతిపాదితము యొకయిలద దానికొమా
రుడు ఏనుగిలపూతా వాకు మాలకిష్యపుమును చూచి చి ఇక్కి
చెను. జూచినమాత్రమున బ్రహ్మద్వైత మూర్తి చే నపిన
యుక్తి దీపి సూర్యునియు పొప్పుదను. బహుతెట సర్వ వతిథుల
యణుప్రబంధ సముదితి సన్నయ వంశ ప్రబుచిపోయిన దాని
చెలికత్తెలు అనంత సుందరాదిదేవి యాత్మ మహేయవ్మాత్మజు దానితల్లి
దండ్రాదుల కొరిగింపి ఇట్లేవి ఇన్నదాని తగుష్ఠూ నరుపచ్చుట సుంచునసి
విచారమొంది యిందులు చెలికత్తెలు బయలుదేర. దేవ మహానాల్గు
భువనంబులను సప్తసముద్రములు లంఘించి బ్రహ్మర్షులను దిగ
తగునగు పుణ్యతీర్థ వ్యసనాగ్నిచే దహింపబడు ప్రమూత్మయును
చిన్నదానిచే నాకు లభ్యము మాలంతపేచ దుష్టబుద్ధి కొంసి
నివాసమున్నాడు నాకు సుఖంగా ఎవరు పూర్వముగా విన్న
వించి గట్టునుండు అన్నిస్యలా మాచెన్నడైను అదినుండి మద్వా
తమువరకు వేదాంతారముగా గ్రహించిన వారిలకు గ్రహించిన జప్పా
వారలకు వయస్సు సహాయముల వక్కరూపాయ మానము
ఈ గ్రంథము యొక్క వియున్నాను పుస్తకము చెప్పరు.

గ్రంథకర్త. ఇట్లు, పరమభాగవతుడు,
కర్ణాటకు జయము. కంస - కాశయ్యదాస్.
టప్పర్ వెంకటగిరి, మల్లాల్ పేట.

ఇట్లు కాశీ పురాధీశ్వరునిఁ గాంచి సర్వాంగ దండప్రణామంబులు గావించి రారమ్మని బిలుచుచున్న క్రమంబెట్లనిన.

నాదనామక్రియ రాగము [illegible]తాళము.

నా మ్మన్నది । న్నమె రిన యొ్య మ్మన్నగా । న్నరమ్మ
న్నః యస్మ త్నయనుది । వన్నెలచిన్నది । ్రాలరవికెది । కెన్నెప్రా
యుంపుది కిన పురిరెది । న్నులంగానుకిది । కు నాకుది। సన్నంపు
నడుముగి। సరిమాంటచాడది। పున్నపెన్నెలకన్న । నున్న బైవాను। లెన్ను
మన్నదినుఁ। సన్నదిడ్డివనున్న । పొన్నపూదోటల । వ్వరమీటుచుఁ ।
న్నవానెడబాసి । న్న వారిఁగౌగలసి । న్నజు ర్ధకొ। నిన్న మొన్న
టిదిగా । రెన్ యుగములనాఁటి దన్నాగమ్మన్నదీ ౧॥

ఆరుకొంపలనిక్కి। సాంగ నాహాన పెక్కి । మాగిపులులనుబట్టి। మెక
డుపునగొట్టి । గుగజముల నెట్టి । కాకిఁ గట్టి । భూర్భువస్సు నెట్టి ।
ట్టిఁ పలబెట్టి। సారెకుఁ తృలఁ । భోరుమనియేడ్వంగ । నారునీరును
జేసి।వడినాళిముసదూరి। నాగ స్యనుగ్రూ । కోరికలఁ మీం । జరసహస్రా
రముఁ । మేరునగిరిసుధా । పెడ శమునబసిఁ । పూరాధనడీఁధ । పందిపై
యూగుచుఁ । నారకఁ పరిపూర్ణ । వార్ధిపై దేలుచుఁ । నా ॥ ౨॥

కోటిసూర్యులసాటి । తేటవెన్నెలతోటి । వాటముగముద్యోటి । కోటవాకిలిదాటి । సూటిదప్పకనాటి । నాటపాటలమేటి । నంగజుకోనటు మీాటి। వాటముగ బ్రహ్మాండమున్ । దూటుబోడచుకొని। కాటుకకొండలన్। కదలింపకప్పుట । ... । పేట ... రాజ । ... । దచ్చోటబో ... । ... । ... । ... నీసుగ । ... జాస్మ్ ... ॥ 3॥

... మల్లేల। వజ్రాలపేట ... ప్రభాసమై । వెలుపీఠము ... । కోసి రావణులకొ ... । ... వేస । మూసికిన్నులుసగముశేసి ... । ... కైలాస శ్రీ ... శేషాద్రి ... । వాసవార్చిత శ్రీనివాస వైకుంఠము ... । ... । నా ... గ్రమునందు నడిపించి । త్రిపురములు ... తీదాసు ... । ... । ... విద్వోలాస ... ॥ ౪॥

వ. ... నిన్ను ... ముఖ ... తులకై భ్రమించు ... ।

సంధి వచనం॥

ఇట్లు ... గ ... ।

పంచరత్న ... వార్థములు.

వారిజముఖులీ ... ముగ్గరు । ... వార్గో మీారల్ । చేకూరుకులము తెల్పుడి। మారుని మాయ ... మోకుమగువలూ । మాణిక్య మయమహా జ్యోతుల । మెరువనగ కడమేడ ... మున। దారిన విడుకొని తప్పక బిలచే । మగువలూ । మాణిక్యమయ మహా జ్యోతులు॥ ౧॥

వ. ఓ సుందరిమణులార ... విద్ధింబు ... లుచువారెవ్వరో మీాకుల గ్రామ ... నివాసం చెయ్యేది ... సాని యవ్వరో తప్పక జెప్పేడి సఖియలారా॥

... రము.

... దుకులంబున బుట్టిన । సూపెరులముపేరు । సుగుణ ... నందం । బందరిలోపల వెలపల। సంగును తేకుంటి ... సఖులమూ । సాయుజ్యపుర

నివాసమూ ఇందుఅందరవసందులేక । జగమందరిపెనుగొనిముందుర మిం
చె। సఖులమూ । సాయుజ్యబురనివాసమూ॥ ౨॥

వ. అహా స్వామి మీము ముగ్గరము గాగ యెమున సరస్వతి యనెడి భక్తికాంత, జ్ఞానకాంత, వైరాగ్యకాంతలము మాదొరసాని ముక్తికాంత యనునది ముముక్షులగువారు ముందు మమ్ముఁబొందియె మాదొరసానిఁ బొందవచ్చును మహాత్మా।

కందార్థము

కుల స్థలములదియనికులము ... గుడలఁజూడరాదు కామినులారా। ఇలగలవలపుఁ దెలపిరి।గలసెగలుగ్గానిమా। దొరసానినీ।కిలకాల ముక్కు నీతినీ।కిలకిలఁ బ్వాలచిలుకపలుకుల ... ముకురుపుల। తళుకుతళుక్కు దొరసానినీ। కిలకాల ముక్కుగీతిని ౩॥

వ. ఓ సుందరీమణులారా జగమంత స్వజాతి యవిజాతియస్వగత భేదంబులుగల గిందుకులంబును పోహశాపంబె ఎనుబదినాల్గులక్ష యోని జీవరాసులలో నర. పశు. మృగ. క్రిమి. కీటక పక్షిగణంబులలో వారెవ్వరో చక్కగ జెల్పుఁడీ నాకీమహారత్నంబులారా.

కందార్థము.

ఎపుఎపు జేసిరిగడయుఁ। మిడి మేలపుమిపింతలల్ల । మెతుకులొకకై। కుడియెడమలందునారికి । కడజాతివారమయ్యకాంతుడా । ఎడమీదిరా వేదాంతుడా । కపువొడిగిను పుడమిడదలయెమా । పడతిపంచమజాతి ప్రభువు। సత్యాంతుడా । యెడమెదిరా వేదాంతుడా ౪॥

వ. ఓ మహానుభావా మేము కడజాతివారము మాదొరసాని పచమజాతిది మహాప్రభో॥

కందార్థము.

పంచమజాతియనంగ । ప్రపంచంబునహీనజాతి । ప్రభువౌనటవే। ఎంచెంచి వివరమొప్పగ । అంచితముగదెల్పుఁడీ । హంసవేణులూ।పంచాకాశమాతీతులు । పొంచిమనసు మల్లెలపేటయందుంచి సంచితముద్పొంచెడి। హంసవేణులూ । పంచాకాశమాతీతులూ॥ ౫॥

వ. ఓ సుందరిమణి మందయానలార సాకారంబెరింగి గదా నిరాకారంబెరుంగవలయు కొందరు వివేకశూన్యులు సాంఖ్యతారక అమనస్కభావ క్రమంబెరుంగకనె.

(12) అక్షరముగలది, ఉత్తదీ బట్టబయులు యేమిలేదు.

(15) కలదోచిన శరీరాలు ఏలాగో ఆలాగె.

(16) ఈమూలాంలేని గుర్తెరిగి శరీరగ సోమిలేదు.

ఈ మూడుముక్కలఁ గ్రహించితేను ఆహా ఇట్టి సులభమార్గమె జన్మరహిత అచల పరిపూర్ణముఁబొందితినని త్రివిధమంత్రంబులు వాక్కు చేనుచ్చరించుచు రాకపోకలఁ బొర్లుచు ఈ మంత్రార్థమూలంబెరుంగనట్లుబల్కిననేనెప్పజాల క్రమంబుగా, కర్త కర్మ క్రియలంటి కులనామ గోత్రనివాసస్థానంబు చెల్పి మిమ్ము మీదారసాని బొందినవారికిగలిగెడి శుభాశుభంబులఁ దెల్పుడి హంసయానలారా.

అహా స్వామి దేవరవారి చిత్తానుసారంబుగా విన్నవించుచున్నారము శ్రవణ మనన నిధి ద్యాసములచే నాకర్ణింపుమా మహాత్మ.

నాదనామక్రియ రాగము - అటతాళము.

బాపనవారింటి చిన్నదీ । బట్టబైట వేదముజదువుచున్నదీ ॥ పాప లోపల శుద్ధపరిపూర్ణబ్రహ్మమై । ఆపాజ్యోతికిజ్యోతై వ్యాపించియున్నాదీ॥ బాప॥ ౧॥

రాచకులమువారిచిన్నదీ । సత్యరాజ్యపరమునరాజై యున్నదీ । రేచక పూరక కుంభకమునబట్టి । సూచకి హంసోహంస్సోహమైయున్నాదీ॥ బాప॥ ౨॥

వైశ్యకులసువర్ణచిన్నది। వసుధవాలనివ్వకతూచుచున్నది। ఐశ్వర్యమే బ్రహ్మానందాబ్ధియందున। విశ్వమెల్లన్నుతనలో నిబిడించుకున్నాది॥ బాప॥

కాపకులప్రదీపచిన్నది జగముకాపాడె ప్రాపుదాపైనది । లోపలి వెలుపలలోకలోకములెల్ల । లోభములేకుండలోబరచుకున్నాది॥ బాప॥

జంగాము వారింటి చిన్నదీ । ప్రణవమంగళ ప్రథమై తానున్నదీ । శృంగారమైనట్టి బంగారుకోలనాలో । రంగుగా గుల్కుచు నటియింపు చున్నాది॥ బాప॥ ౫॥

మూసుకుల బాలచిన్నదీ । మూసుపిడచి ముగ్గరిచేడై యున్నదీ । ఈడు జోడిగు సొగసు కోడెగాండ్లను గూడి । వేడుకచే నయసు యెగజల్లు చున్నది॥ బాప॥ ౬॥

కుడియెడమలను దిరుగుచున్నది । కుహరకుంభిలికూటమై యున్నదీ। నడినాళమందున నాగకన్యను గూడి । పుడమిపై యోగుల భోగింపుచున్నది॥ బాప॥ ౭॥

మల్లెలపేటలో చిన్నది సర్వమంత్రార్థసారమై యున్నది । చల్లాగ వెంకాటపతిదాసు సొజ్ఞచే కొల్లాగ కాశయ్య కోర్కెలొసంగూచు॥ ౮॥

ఓ మహాప్రభో ఇట్టి పదవిని భక్తిజ్ఞాన వైరాగ్యంబుచే మమ్ము బొందవచ్చును మహాత్మా.

వ. ఓ భామామణులారా నా వాక్యంబు చక్కగా అంగీకరించి యున్నదున్నట్టు చెప్పుడి సత్కులాంగనలారా.

కం॥ జ్ఞానము కలిగిన మోక్షు । నిజానమునదన కేనతల్లి దండ్రికి గలదా।మా నస సంశయము సుగిగ । పూని కెవెలుపండినాతో పుణ్య చెరిత్రల్॥

ఓ కుందరదనలారా! జ్ఞానముచే నుమ్ము బొందిన వారి కేన లేక వారి తల్లిదండ్రాదులు సహా తరింతురా చెప్పుండి తలోధరులారా.

ఓ ప్రాణేశ్వర జెప్పెద మాకర్ణింపుమా స్వామి.

గీ॥ తల్లివంక వారుతరము యిరువదియొకటి । తండ్రివంక వారుతరము । యటుల । భార్యవంక వారుభావంబుయాలాగ । శిష్యవంక వారు శిద్ధియటుతో॥

వ. మాచిన్నదాని బొందినవారి వంశంబు యెనుబదినాల్గు తరంబులవారు మోక్షంబు జెందెదరు మహాత్మా.

ఓ ప్రాణేశ్వర మాచిన్నది యున్న చోటెరింగించెదము శ్రవణానందంబుగా నాకర్ణింపుమా స్వామి.

అది ఏలాగో తప్పక చెల్ప నా ముప్పాల కుప్పలారా॥

దర్బారు రాగము అటతాళము.

కైలాసమున వచ్చిన్నదీ । కైలాసవాసునైయున్నది । వొంటి స్తంభం మేడ మీదికి నానాగారమ్మున్నదీ॥ ౧॥

నెత్తిమీది శిఖరమంగాన । చింద్రుద్రాక్షమున్నదీ । వింతగా పెనుబయలు మధ్యము వేశ్యకాంతైయున్నదీ॥ ౨॥

గాలులేవి తన భర్తకైపె । పాలుగుడుపు మున్నది । చాలమోహమొందిన సుతుల కేశసంఖ్య మున్నదీ॥ ౩॥

నాదబ్రహ్మము పేటలో పాట పాడుచున్నది । సీతాగానము విని । పైన ౪॥

ఎప్పుడును నెత్తానువ్వారగు । యెరుకలచిన్నది । తప్పకను తత్త్వార్థయోగులు । తల్లితానైయున్నదీ ౫॥

యీడు జోడగు । వంపుదిరుగుమున్నదీ ౬॥

మొల్ల యోగి । నాగలోకము । నాట్యమాడుచున్నది ౭॥

ఓం నమో నారాయణాయని । చిన్నది । రామమంత్రము మరగి ఓం శివ । నాకున్నదీ ౮॥

ముగ్గురాగ్గురి । కిట్టివేసెరచిన్నది । నిదురజాగ్రత స్వప్నసుషుప్తిని । నెన్నడరుగుచున్నది॥ ౯॥

మూటమింటనటనడుమ । వలచిన్నదీ । అంత ఈపదునాల్గు భువనము । లాక్రమించుకొనుచున్నది॥ ౧౦॥

మారినై భువి । మిడియజేసితి మారిజనకు కరమునను మాలికైనా ౧౧॥

వాసిగను వేంకటాలపతిగును । దాసురాలైచిన్నది । కాసిగంగతీర్థయాత్రలు నాకేకాని ౧౨

అన్ని రూపులు నేనే ఇతర । మన్యము లేదన్నది । పన్ను గ మణిలాల
పేట పట్టణంబంకాన్నదీ॥ కి ౧౯॥ ౧౩॥

భక్తిగల్గి విరక్తజెందిన ముక్తజూపెదిన్నది । భక్తిలేక భాగ్యహీనుల।
భుక్తిజేసినన్నది। కి ౧౯॥ ౧౪॥

స్థిరతరంబుగ [illegible] । [illegible] సన్నిధినున్నది । [illegible] కాశియ
దాసు నిర్గుణపిత్యస్ప్రియతె [illegible] ౧౯॥ ౧౫॥

వ. ఆహా ప్రియోత్తమా ఇట్టి వైభవముగ మూలాధార [illegible] మమ్ము ను [illegible] రాజమ్మన [illegible] గొని [illegible] నుతులఁ దలుచు త్రివిధమంత్రంబులు [illegible] త్రివిధలక్ష్యార్థ త్రివిధదీక్ష త్రివిధ ప్రసాదంబులఁ దలంచి [illegible] రింగుపై వక్కాణించుకొని బయలుదేరి

[illegible]హాంగపురి పిధాన ముక్తికాంత మేడక్రింద అదోలో కింబునఁ విడచి యదృశ్యులై [illegible] కాంపురాధీశ్వరుండు పీఠికా [illegible] బగు సౌందర్యవంతురాలగు ముక్తికాంత యేకాంతస్థల మహాల్ మీద యుండుటఁ గని మనోకాంతిచే పిట్టనియె.

యాలలు కాంభోజిరాగము - అటతాళము.

మేడమీఁదచిన్నదాన । మేటిమంటలొసరులాదాన । మేడయెక్కి జూడఁ దెలుపావే । ఓఓ । ఆడదాన ఆడపాటికూడియుందాము॥ ౧

కొండలాగుదాఁటి అగ్ని । మండలమున నిలచి బ్రహ్మ । గండిదూరి పండియుండరా । ఓఓ । మానిచంద్రా । కుండలీకుహాంతబంధు … ౨

… దూరపు … గాలము … పీఠి మాఁదు నెలిగె సుందరీ నవరో దెలుపావే । ఓఓ । ఆడదాన । వాఁడు నిన్ను సంధ దెలుపావే ౩॥

మూఁపుపసులా మేడగోడ । … డుకన్నె రాలుమీఁద । చేసెను నాత్రో డాగూడరా । ఓఓ । మానిచంద్రా । కోటపాము జాడ దెలియరా॥ ౪॥

నీవు నేను లేని నాఁడు । నెల్ల సృష్టికనాదిముందు । నివు నేను యెవరో దెలుపావే । ఓఓ । ఆడదాన । దేవజీవభావము … ౫॥

నన్ను గాంచి నిన్ను జూచి । నన్ను నిన్ను … । నిన్ను జూచి నిన్ను మరువరా । ఓఓ । మానిచంద్రా । … పు … దూరరా॥ ౬

ఎరుక మరుపులరిగినట్టి । యెరుకబ్రహ్మమని బుధులు । యెరుకకు ముందేదో దెలుపావే । ఓఓ । ఆడదాన । యెఱుక … ప్తియు … దాగెనే।

నాలుగుపదముల్ యమునా … । నాలుకల్ … నాల్గు … సఖుల లోకములను … రా । ఓఓ । మానిచంద్రా । … నా … లీలలాయెరా॥

ఇరువదొక్క వెయ్యారువందలు । … త్తహంసవిద్యయము … జెలగె … ప్రజపావే । ఓఓ । ఆడదాన । తరిముగానిహనముతె … చావే

… । … కారణమైయున్న । … వాల్క … రా । ఓఓ । మానిచంద్రా । … కులమాడించు గానుమూరా

… జాక్షి నిన్ను గూడే । … మైన ప్రాత్పుం కాజంబు । వేంకటపతి యోగి దెలిపేనే । ఓఓ । ఆడదాన । ఇంక శంక సంకల్పములేదే॥ ౧౧॥

భాసురమల్లెలపేట । భాసకాసకాని య్యదాస । ఆశ చేకరము … కలయరా । ఓఓ । మానిచంద్రా । దోషములకొన దీసవేయరా॥ ౧౨॥

నాదనామక్రియ రాగము - ఆదితాళము.

రానె కాంత నా వెంట । రానే రానూని వెంటవాస్తిము … నికంట । చస్తే రానూని వెంట ౧॥

నీకంటెయెవరు లేరు । నాకంటెయెవరున్నారు । ఏకమైగూడుంటె మనము । ఆకలేమాతీరమాటగా॥ రావే॥ ౨॥

తనువునిల్వబోదు జగము । వనితశాశ్వతంబుగాదు । ధనమువెంట రానేరాదు।మనసు పదిమాత్రమనటే॥ రావే॥ ३॥

నిప్పుసేయు తేలికోలు । సర్గుణాబైనట్టిపదము । భావాభావని హితమైన। బ్రహ్మమూ నిర్మలయులు గాదా॥ రావే ४॥

కోటికిగాల్పదనము । కాటికిబోయ్యేదేనిజము । యేటికిసంసార మిడచి నాటికము య్యేటిపైక। రావే॥ ౫॥

కుండలిఛేదించిబ్రహ్మ । గంధమూరిబ్రహ్మాండమున । చండశాస్త్ర కూలుకోటి । ప్రకాశజమండనుండా। రావే॥ ౬॥

ఇహసుఖంబు లేలగలిపి । సోహమనెసోపానమెక్క । కుహరమన గుహలోనదూరి । దహరనాదమునకు రాటి॥ రావే॥ ౭॥

యోగికన్యకానుజేపి । నాగలోకమునకునడిపి। త్యాగిరాగికైరాగి యై।భోగిము...... రావే। ౮॥

ద్వాదరిశాంతిమైనభూమా । నందమణులతెల్లమంచా । సింహపీఠ పాదుసారి । ...యుందాము॥ రావే॥ ౯॥

గూపుఠ సూపాయిచూచి।సూక్ష్మమెంతవమార్థమైన । ఆసోజ్యోతి వంటిసరిగ్వా।వ్యాప్తి‌బైనెలుగుజేర॥ రావే ౧౦॥

మంటిమిటిరోటినడమ । జంటశాయకాన్ప్రణవ । మంటియున్న కొంచుదెలస । ...తేనెలంటిగ్రోల। రావే ౧౧॥

...కొండలానుదాటి।ఎక్కునుచనుగను చక్క । ...గుండ్లు మొక్క బట్టి । ఆడదానితోడగూడ॥ రావే॥ ౧౨॥

వాసిగమల్లెలపేట।వజ్రమణిమయపీఠమునను । కాసకాశియదాస। భాసజేసకంటపురికి॥ రావే। ౧३॥

పంచచామరం - కమాసు - రాగము.

అనంతకోటిసూర్యచంద్ర । లంత్రు లేనిమెరుపులట । నిరంతరంబ్రప

బాసమా నిశాకరకోకమంతటనే । దనంతదా వెలుఁగఖండ । జ్యోతిని
స్మరింతునే । సొసంతరంనీకాంతునే । సుకేళిని రమింతునే॥

శహానరాగము - ఆదితాళము.

సుందాగిపూర్ణేంగువదన ఋందురావే । మోహిని । మందయాన
నిన్నుగూడే । మార్గమేదే భామిని॥ సుంద॥ ౧॥

పున్నమవెన్నెలావంటి । కిన్యత్రాయపుదానీరా । వాన్నెకాడా
పెండ్లిగాని । చిన్నదాని నీపోరా। పున్న॥ ౨॥

నాదముల్ ఘోషింపగ । నాఖండజ్యోతి వెలుగాగా । నాదరణ వేం
కటపతి । నార్యశిష్యునినాథునే॥ సుంద॥ ౩॥

బంగారుస్తంబాలవ్రంటి। భావియందున్నానురా। రంగాగ రాహంస
నెక్కి- రాజయోగి శేఖరా॥ పున్న॥ ౪॥

వక్కడనీదిక్కు నిక్కివొచ్చుచున్న వేళలో । మొక్కైన చీక
టింట్లొ చిక్కుబడితి నారిలో॥ సుంద॥ ౫॥

కోటిసూర్యసాటి మేటిదీటివెలుగు జేయారా । ఘాటీగత్రికూటపేట
బాటదారినడువారా॥ పున్న॥ ౬॥

పెద్దపులులుమూడునచటగద్దరింపరాగనే । హనుమిరాగిరాదుమున్న
లైదు నన్ను బాడచేనే॥ సుందా॥ ౭॥

ఆరుగుండ్లుమొక్కబెట్టి యచటిన్మ్యాగిసులద్మంచారా । ధీరతో
సహస్రార నడిమిదిడ్డియందుదూరారా॥ పున్న॥ ౮॥

రావణకుంభకర్ణత్రిపురాసురు లడ్డమయ్యాగే। కావరమునననన్ను
జూచిగదసి నాపైధుమికేనే॥ సుందా॥ ౯॥

రామమంత్రదీమసమున రాక్షసులఖండించరా । భూమాన
సీమాలోసంపూర్ణభేరి వేయారా॥ పున్న. ౧౦॥

భూతబేతాళూలద్భుతకూతలార్భాటించిరే । ధాత్రవాత దీతు
మంచు ఘూగలభితిలగవసీరే॥ సుంద॥ ౧౧॥

ప్రణవశివ పరమమంత్రము బ్రహ్మానందమునపతియుచపార । జనన
మరణహితనిశ్చయమని భూతిని నెగజల్లారా॥ పున్న॥ ౧౨॥

బాహావ్యారే నీరతియుపరతికై బహువిధ క్రమముల కెందితి॥ సాహస
కునసమరతిలో కన సౌఖ్యములో నీ గలసితి॥ సుంద॥ ౧౩॥

వాసిగమల్లెలపేటనివాస నిన్నే మెచ్చితి కాసకాశయు । దాసా
న్విలాస కౌగిట జేరితి॥ పున్న॥ ౧౪॥

సంవాదం - ఆనందభైరవి రాగము - అటతాళము.

రావెరా వేరాజయోగ రాజ్యశీల రత్నమా । భావామురంజిల్ల ।
బ్రహ్మకులనుజూడా । జీవుడవు । దేవుడవు । భావుడవు భావాతీతుడ॥
రావే-రావే॥ ౧॥

సుందరాంగ బిందుసంగయిందురారాముందుజూచి । నిందె జేయక
నన్ను నేలునీసతిగాను ఇందు । నందువిశ్రమందు । సందులేకనుసర్వమైతిని॥

ఇద్దరం పెనగూడిముద్దుగవారిద్దికన ప్రశిద్ధిజెందిన । శుద్ధనిర్గుణమచల
మహానుతీతమైఇద్దరన । శిద్ధిగన । హద్దులేనద్వైతపురికి॥ రావే-రావే॥ ౩॥

నేనునీవే।నీవునేనే। నిమిషమున । యెడమెదిజూడ । నానావిధ బ్రాం
తి నాశనమొందగన ।పూనికన। మానకన లేనిదిన లేనట్టులేకన॥ సుంద॥

సర్వలోకం సర్వాతీతం శాశ్వతం సర్వాంతరాంతం । సర్వదిక్పరి
పూర్ణ సర్వదేశ ప్రశస్తంసర్వమున।సదా స్థితిన।నిర్వికారనిరంజనంబా॥ రా॥

ఇట్టిమర్మం।గట్టిగనసి । కెట్టిధన్యుం డెనుగ జేసిన । పట్టపగలునన
బట్టిగలసితివాహవా।గట్టిగా।పట్టుగా । గురుగుట్టుసుమ్మిదిరట్టుజేయక॥

ఇంతకున।తత్పూర్వమున । మావేంకటపతిదాసుదెల్పెన। కాంతు
నిలోనిన్ను కౌగలించెటిజూడ । సంతతం । స్వతంతరం ।ఇంతిరో వేదాంత
కీర్తిన॥ రావే॥ ౭॥

వెలయగన।మల్లెలపేటనిలయునిన నెడబాయనిరతం । కలయాగన
డవేల । కాసకాశయదాస । అలయకన । సొలయకన। దెలసితివినన।
టతెలివై॥ సుంద॥ ౮॥

వ. ఇట్లువీరిరువురు ఏకాంతులై రతియుపరతి సమరతులన జెనంగుచు.

శ్లో॥ సర్వనిగమగుహ్యం।శాశ్వతం।సర్వకాలం । సకలనివిజమధ్యం।సర్వ
దిక్పూర్ణమాద్యం । సకలభయనివారణం । సకలలోకాంతరస్థం।
సకలమునీహృదిస్థం । సర్వదేశప్రశస్తం॥ ౧॥

శ్లో॥ అచలాద్యంసర్వలోకేషుపూర్ణం।సర్వాతీతం। స్వానుభూతాస్వాగమ్యం।ప్రత్యగాత్మా।శుద్ధమేతద్వి। యద్వైతంకించంనాస్తిత్యేవమే వప్రపద్యే।అవాచ్యం।హ్యఖండం। హ్యలక్ష్యం।హ్యబాధ్యం। హ్యసంగం।హ్యవేద్యం। హ్యచింత్యం।హ్యరూపం। అసాధ్యం।హ్యగ్రాహ్యం। యతీతం। హ్యసంగం। హ్యశుద్ధం। హ్యనామంసదాహయనమామి।నిరావరణ పరిపూర్ణ పరశివోహమస్మి॥

శ్లో॥ గురుణావరుణాత్యాగా।నిరావరణ।ముత్తమం। పరిపూర్ణంపూర్ణఃవా పూర్ణాచలసముద్రవత్।స్వానుభూతిరసావేశా దృశ్యశబ్దఉపేక్షితః। నిర్వికల్ప సమాధిశ్చా నివాతస్థితిదీపవత్॥

ఇట్టి అచలపరిపూర్ణ పరబ్రహ్మంబుగాంచి నీనొకరి నొకరుగొని మరచి బాలోన్మత్త పిశాచంబులగు శరీరరహితులై సర్వవృత్తులను మాన్చి యసంగులై శాంతశమదమంబులచే పరమానంద సంసారంబు చేయుచు తుర్యాతీతంగాంచిరి.

కాంబోజి రాగము - అటతాళము.

అంతటనుపరిపూర్ణ మైనదిరా। ఈఅచలబ్రహ్మంబంటి ఇంతననలగానిదిరా।అంతటనుపరిపూర్ణ మయమై ఆదిఅంత్యము లేకయున్నది। సంతతము నొకరీతివెలుగుచు చలనరహితంబైన నిర్భయమెంతో నేవిన్నవింతునురా। యేచింతలెరుగక అంతు తెలియయఖండబ్రహ్మమురా। నిరంతరము ఏకాంతమయమైయెదటనున్నదిరా।సర్వాంతరంబై సాక్షియనెడు భ్రమలింత లెరుగదురా। అంతరాత్మను వింతలనెడి అనంతరూప ప్రభావసూన్యము వొంతు లెక్కిన పరమగురుపుల చెంతనున్నదె చింతలెరుగక॥ అం॥

ముద్రభావన మూలమెరుగదురా। మోక్షాదిస్వర్గనరకముల కతీతద్వంతమైనదిరా॥ నిద్రస్వప్నసుషుప్తులెరుగక నిపుణేనను పదవిగాకను క్షుద్రవిద్యలకందరాకనుసూన్యభావంబైనయచలము। రౌద్రకారవికారముల నెరుగదురా। ఇలయేయుపద్రవమెరుగకను అద్వైతమైనదిరా।బుద్ధీంద్రియాదుల సద్దెరుంగక సాక్షితంబగిరా। సద్రూప చిద్రూపములు గాకను సర్వమయమదిరా॥ అద్రిజావినుతాదిబ్రహ్మ హరిహరా అమరేంద్రవరులకే భద్రముగభజియించు బయలువయ్యాది హస్తాగ్రాలనుమీరి॥ అం॥

పుట్టుగిట్టుక బొరిలకున్నదిరా।యీబట్టబయలుపట్టపగులై ప్రభలుచున్నదిరా॥ అట్టిదిట్టిది వొట్టిదనకనుపొట్టిపొడుగులు రెండుగాకను చుట్టు

కొని బ్రహ్మాండభాండములట్టమై దశదిశలలో వెలి। మిట్టపల్లములనకయున్న దిరా। ఈబట్టబయలుగుట్టు యెవరికి దెలియకున్న దిరా॥ ఇది మొట్టమొదలు పట్టుయి ఉపులు లేకయున్న దిరా। నేదిట్టుజూచినదట్టమై నట్టిట్టుబారలకురా॥ పుట్టిదిగిట్టిదిగాకను పట్టుముట్టనుశక్తిలేకను। మొట్టమొదలు నట్టనడమకట్టకడయునరాకనున్నది॥ అంత॥

అదర బెదరకకదలకున్నదిరా। పదిలముగ పాతాళముల పైక్రిందెల్గుచున్నదిరా॥ వదలకనుసనకాదినారదవాల్మికాత్మ వశిష్ఠవరమునిహృదయసదనము మొదలుకొని దిక్పాలకులుమదిస్మరణచేసెటి॥ పదియురెండతత్వములైనదిరా। పదియారు తత్త్వప్రణవములన మునుచుగిదుముచున్నదిరా। పదియేనుబీజప్రదమమై పరమార్థమైనదిరా। ముద ముప్పముదురు వెళ్ళలని పన్నింపకున్నదిరా। పదిలముగ వెంకటపతిగురుపాలిటి పరిపూర్ణనిర్గుణమిదితముగ కాశియ్యదానదివించె ఇలపై వేదసారము॥ అం॥

శ్యామరాగము ఆదితాళము.

అదెగదాపరిపూర్ణమచలమై అఖండమెంతసిండనవ। అంతము లేని అనంతరాంతమై ఆదియనాదిక ఆవలిక॥ అదే॥ ౧॥

అదరక బెదరకకదలక నుండె సదమలనన్యాతీతమది। పదిలముగా పదునాల్గుభువనములు నదిలోనుసాను నిచ్చెనది॥ అ॥ ౨॥

సనకసనారదశుక యోగీంద్రులు సంతతమును శోధించునది। జననమరణములుజాతు లెరుంగక జగమునవెలిగె వెలుగునది॥ అదె॥ ౩॥

అంతరాంతరములెంత లరుంగక అంటుసిబ్బయులైనదది। చింతలవింతలవంతుల సంతసు చదరించెడి నలిపెపడ॥ అదె॥ ౪॥

పట్టగవట్టగనెట్టగి రాని ఒట్టబయలునది గట్టునది। పుట్టిది అట్టిది వొట్టిదిగట్టిదిపొట్టిదిగాని పూర్ణమది॥ అదె॥ ౫॥

యెందుజూడరవసంగు లేక యెంతెంత పొందనుకచందమది। ముందువెవరి నడిమందుప్రక్కలంటున్నది ఇందులకందదది॥ అదే॥ ౬॥

యెరుక మురుపులనెరిగినగురువరు లెరిగి యెరుక నెడబాసినది। సరతము నీసర చేరిగినవరులకు సరతత్త్వమునసంగుపించునది॥ అదె॥ ౭॥

ఆడకపాడకగూడక అప్పటయిగా నిజోగులేకున్నదది। జాడదెలసి శ్రీకృష్ణమూర్తిజలజాక్షి రుక్మిణికి దెల్పినది॥ అదే॥ ౮॥

క్షీరాబ్ధిలో శ్రీనారాయణుడిటు చెవిలో బ్రహ్మకు జెప్పినది। వారక

యాజ్ఞవల్క్యాదిశిష్యులు వివరమునకు చిక్కినది॥ అదే॥

నారిగర్భమున బ్రహ్లాదునకును నారదమౌనులు చెప్పినది। శ్రీరామునకు వసిష్ఠ ఋషి చెప్పిన కనుగవ సాక్ష్యమది॥ అదే॥ ౧౦

రంజనుడై శ్రీరామవిభుడు వీరాంజనేయునికా తెలిసినది। అంజలిడిన శుకయోగికి జనకుడు ఆనతిచ్చిన యచలమది॥ అదే॥ ౧౧

ఇష్టుడగు విజయునకు కృష్ణుడు విశ్వరూపము చూపినది। సృష్టిలయస్థితి దృష్టి సమము వేష్టి సమష్టి విరక్తమది॥ అదే॥ ౧౨

వేదవేద్య వేదాంత నాథమౌని గురు వందనది। ఈధర వేంకటపతిదాసుడు లప్పుడు స్వాధీనమది॥ అదే॥ ౧౩

ఎల్లడ ద్వైతుల్లెల పేటయందెల్ల కొల్ల వేదాంతమది। కల్లగాదు కాళ్యదాసు కనుగొని సూరులను మెప్పించినది॥ అదే॥ ౧౪

ఓ మిత్రులారా అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మ స్థితి జెందువారలు నాంశములచే పొందవలయుగాని వేరుమార్గము లేదు యెట్లన్నను. రామాంజనేయుల సంవాదము.

తే-గీ॥ తారకంబు మనస్కుద్ధి తారకంబు। సాంఖ్యమాత్మస్వరూపవిచారముంబు। అనుభవజ్ఞానమామనస్కమట్లుగాని నాద్యమెరిగింతు మ్యుట్ట
వీవవధరింపు. అన్నట్లు.

నొక పర్వత శిఖరమునకు బోవలసంబు మొదటినుండియొక క్రమక్రమంబు దారిజూచి బోవలయుగాని ఎగిరిపోయుటకు సత్తరంబు వాక మహాల్ గట్టించవలెనన్న మొదట్ గోడల బలంబుచే అంతస్తులంతస్తులుగట్టి యెక్కపోదురుగాని మధ్యగట్టలేరు. వ్యత్తికాతిమైన అచల పరిపూర్ణమార్గమును కొందరుబహుసులభముగా అదిగో బయలుజూచి॥ మని సూర్యచంద్రబింబములు లేనియెడ దట్టంబగు అంధకారంబగు చీకటిచే గప్పబడు భూతాకాశమును జూచి భ్రమసెదరు.

గీ॥ లోనుజూడంగి జూడంగి లోనుగాదు బైలుజూడంగి జూడంగి పట్టుబడదు। బైలులోపల పూర్ణుడై బగగు శివ్వైతర భోగి శ్రీసదానందయోగి॥

గీ॥ బయలుబ్రహ్మమం టి శ్రేష్ఠులు కొందరు బయలుబ్రహ్మముగాదు భ్రాంతి లేక బయలులో బయలు సర్వయలుతా బ్రహ్మంబు వేంకటపతి పోవ వేంకతేశ॥

ఇట్టి పరమరహస్యంబు ననేకులు సర్వవేదాంత శాస్త్రములు

మంత్రోపదేశము గురుప్రతేకను గ్రహించితిమని గర్వింతురు. ॥

ష.గీ॥ వాన లేనియట్టి వరిపైరుచందంబు । పంట కాపు లేనిఫలము రీతి । కర్త
స లేనిగృహము కల్గి మాడ్కిని । గురువు లేనివిద్య కూడ దెందు॥ ము
గీ॥ బట్టబయలైనయాకర బ్రహ్మమహిమ దేశికస్వామికృప లేక దెలియ
స ద । యెన్ని చదువులుచదివిన యేమిఫలము నవ్యతిరభోగ శ్రీ
సదానంద యోగీ॥

చం॥ ఒడలసమస్తభూషణము లుండగ నెంబు శాళి లేనియా । పడతుక
స బోలెనూనవు । ప్రాభవవిద్యల నెల్ల నేర్చియు । గురువడి బ్రహ్మ
మ విద్యరుచి । గానని వాక్ప్రకాశ మొందడే । పుడమితలంబునంగడప ।
పది పుణ్యపురీశ్వర వేంకటేశ్వరా॥

లని । పాము విముక్తకంచుకము పైముమకారము జేయనట్లు । పాకముడు
నిర్గుణ నాత్మదేహముగ నాలినదూరి డీర్ఘ । నడిశాముల పద్దదాసి
భిమానముచే పరికింపడ త్మని । స్థామహిమంబు సంగడప నిత్య
పురీశ్వర వేంకటేశ్వర

అనం॥ ఆలిసియెడ బాలు అమ్మను పిల్లాడ । అన్నదమ్ములబట్టి హాతము జేసి ।
స్నేహమిత్రులగూడి చెరిగుంచుసుజ్ఞాని । వేంకటపతిపోవ వేంకటేశ॥

పద వ. ఇట్టిస్థితి చతుర్వేద శాస్త్ర పురాణంబులుజదివి. మాత్రం
త్రివిధమంత్రంబులు జపించి బయలుజూచితిమన్న వృత్తిరహిత
మ్మ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మంబును పొందజాలరు. అనేక వత్సరములు
వ్యాలు గురుసేవజేసి నారిలో నొక్క పిండము. జన్మరహిత అశరీర
హలనిర్గుణ నిర్వికల్ప పరిపూర్ణ బ్రహ్మంబొందుట దుస్తరంబు. సమస్త
ంబులకు దలిసేయున్నది గురుకటాక్షము లేక వేదాంతులుగాజాలరు.
వ్యస్త జీవకోట్లుజూచెడి భూతాకాశంబుజూచిన స్వర్జీవుల జన్మరహిత
కదా. కొందరు గురుదయచేజూచిన జన్మరహితమనియుందురు. నొకడు
డకగొప్ప వృక్షంబు చెక్కచిడిగొమ్మనుండి జారిపడి నేనుపడవని
శ్చయించి కన్నను బడేతీరును. నిజంబగుపరబ్రహ్మంబు నెవడుజూచిన
హాత్ముం బేజెంచుసి నాసిశ్చయంబెల్ల డీపగచితి.

ఇట్లు, సర్వవేదాంతసారసమ్మతుండు.

కాస - కాశయ్యదాస్. టపర్ల వంకటగిరి, మల్లెలపేట.

వ. సాధుజనసంగంబులారా నేనొక చిన్న ప్రశ్ననుడివెద.

(1) రతీదేవి బహిష్టయైన కాలంబున మన్మథుండు క్రీడించు ... మ... శేక యోనులను జూచి బొంది తృప్తుడాయెనట.
(2) గౌతమరుషి శాపంబున ఇంద్రుని సహస్ర యోనులను జూచి ... పతి బ్రహ్మ సహింపక మోహంబున పైబడి రమించెనట.
(3) సరస్వతి తిరంబుగట్టున పురూరవుడను చక్రవర్తి మోహాగ్ని దహింపుచు వ్యాసుని కౌగిలించిన వ్యాసిదేహము ద అశ్వత్థ చ్చుట మరుమాదిరింబులజూపి భోగించెనట.
(4) ఆకారము లేనివాడు సాకారంబున కంటిరెప్ప చేకైలాసం శెత్తెనట
(5) సూక సూది బిజ్జమున అండపిండ బ్రహ్మాండంబులు ఆవల యీవలి కిని దిరుగుచుండునట.
(6) నొక చపలుండు మాటమాత్రంబున సె మహా మేరు పర్వతంబు నేకము దిగిత్రిమింగెనట.
(7) నొక వేశ్య యెలలోకంబులు వ్రేలిగోటియగు గెల్పనట. ంచి

వ. ఇట్టిమహా అద్భుతంబగు బలశాలులజెయించినవారె నిశ్చయంబ వేదాంతులు. కాస-కాశయ్యదాస్. టర్రు వెంకటగిరి, మల్లెలపేమై

శిష్యుడు.

గురువు.

వరకవి, మలావతు-వెంకటపతిదాసు. పసుపులేటి-నాధమునిస్వాములు.

నాథనామక్రియ   ఏకము.

మేలుకొనర జీవ మేలుకో   బహుజీవ మేలుకో ।
ముప్పురులొడ్డి గాలశూలముబట్టి దలవాకటున్న యము మేలుకో॥ మేలు॥
యెన్నాళ్ళో బ్రతికె నేనిపుడే పోవనటంచు వెఱ్ఱివై భ్రమసేవు మేలు
అన్ని దేహములలోనొక్క నరదేహ సమాన్యతను కాలిపగాటసహజము
లో॥ మేలు॥ ౨॥
మానకిండ్ల ముందార మనవాని తొందాగొ మత్తిపాలైపోయిరి మేలుకో।
మవారిగినమూ గామెజనవాలె మానకేల ఇహసుఖము మేలుకో॥ మే॥
నీకు నెవారు కెవ్వరును లేరు నీకేలయీ భ్రాంతి మేలుకో । రాక
పరోక్షు కాకిశోకములాయె లోకలోకముల మేలుకో। మేలు॥
నీశిమీదనుబుగ్గమొల్లో సమాన్యము సాగిగు ప్రాణను మేలుకో ।
వ్వరు దైన మేలైనవ్వరుదైన కాశికెనో మేలుకో మేలు। ౫॥
పెడాము పెద్దాలు పెనుమాయ ఈగోపి చిక్కియున్నావు మేలుకో।
గాన ప్రకాశిగిండుతినుప్పవోడిగండ్లమూలు నిలస్సమెగ్గి మేలు॥
యెన్నికో జన్మాగలెత్తి వేసటబడితి నీజన్మనా మేలుకో
ఖిలబ్రతికి మెమెస్యాభ్రాజ్యము యూనాళ్ళె ముచ్చట మేలుకో॥
ధనముగలిగెనాలెన్నెన్నో మాని మదినెంచి నిర్వాచియున్నావు మేలు
వ తులమ్ముము ధరణిలోలెందాకా ధనికవాకె మేలుకో॥
బామాలవలలోనబడి లేవకున్నావు సామానిమతిగన మేలుకో ।
పైఋణు కామమురామున్నావు కాదియున్నదిచావు మేలుకో॥ ౯॥
అయ్యయ్యో నాజన్మమన్యాయమైపోయె నయ్యో జన్మము లేదు మే
చయ్యసన్నరుగిసాజచే పరిముందివెయ్యవలెను తేరి మేలుకో॥
అప్పుడిప్పుడోలేని యెప్పుడోనెవ్వరినో తప్పనుమరణాము మేలుకో।
సర్పమునోట కప్పజిక్కినరీతి మెప్పి వుల బ్రతుకు మేలుకో॥ ౧౧॥
గబ్బుదేహమునమ్మి మొబ్బాయెనున్నావు అబ్బబ్బనాతండ్రి మేలు
బ్బజేసి తెచావువొచ్చి పిలచినపుడే తబ్బిబ్బులయ్యేవు॥ మేలు॥ ౧౨॥
కనురెప్పపాటులోకట్టి తెమ్మనియెముడు కిమ్మనవాసున్నాడు మేలు
రీతిమున లేకపనిబూని కింకరు లుపట్టపొంచున్నారు॥ మేలు॥ ౧౩॥
వలరాజుబందించె ఇలగిలపురుషాల తలకుస్త్రీలల్లికో మేలు
కాలమిల్లిలె కడతేరెదిం కెట్లకిలను మెల్కవజేసి॥ మేలు॥ ౧౪॥

... తజ్ఞుల చేత చేప్పిన ... వంత ముపందు॥ మేలు॥ ౧౧

శంఖ శాపినగుణుడు వెంకటపతిదాసు శంకరుండనివమ్మి మేలుకో
సంకల్పరప ... హృత్పంకజాబ్దిలో పాలపత్తూలనజిమింట॥ మేలు॥ ౧౨॥

ముల్లెలపేటలో కొల్లగనవరత్న మణులమంటపమెక్కి మేలుకో। క
ప్రాంతిజగముకాలిసోబోజిమ్మి కాస-కాశయదాస॥ మేలుకో॥ ౧౩॥

కేదారగౌళరాగము - రూపక తాళము.

శ్రీకరంబుగ బృహద్వాశిష్ట శ్రీహరికి ప్రాకటంబుగ పద్మబాంధవునకు। ఏకముగ వెలిగేటి యాజ్ఞవల్కికిమమ్ము చేకొన్న రాజరుషి జనకపతికి॥జయమంగళము। సదాశుభమంగళం। జయజయమంగళం। సుచిన్మయ మంగళం॥ ౧॥ శుద్ధతత్వజ్ఞుడౌ శుకయోగికిని సత్యసద్ధర్మమార్గుడౌ సాందీపునకును। శిద్ధముగ పూర్ణుడౌ శ్రీకృష్ణదేవునకు వొద్దికత ... కృష్ణదేవుని దేవికి॥ జయ॥ ౨॥ శ్రీమించు వెలిగేటి శ్రీధరస్వామికిని ధీమించు రామా వధూతకిపుడు కామితార్థములిచ్చు ఘనసదానందునకు వేమారుగురు వెంకటాస్యలకును॥ జయమంగళం॥ ౩॥ ఖండభావములన్ని ఖండించి మిద్దియాఖండుడై అచలప్రచండుడై యా। ఖండకంఠార్థములు నిండజేసిన బ్రధ్ధుండునౌ అన్నావధూతకిపుడు॥ జయమంగళం॥ ౪॥ చిన్మయానంద శ్రీపరబ్రహ్మమై యున్మశిధుర్యుడై నొప్పుగాను తన్మయుండై శుద్ధబోధకుడగుచు ధన్యుడౌ నాధముని దాసునకును॥ జయమంగళం॥ ౫॥ నిత్యసత్యాత్ముడై నిర్గుణాకారుడై అత్యంతవైరాగ్య అచలాత్మ ప్రత్యగాత్మాతీత పరిపూర్ణబ్రహ్మమై ప్రత్యక్ష వేంకటపతిదాసు జయమంగళం॥

గద్య. ఇది శ్రీబృహద్వాశిష్ఠ పీఠపా... పర్య అఖండఅద్వైత అచల పరిపూర్ణ పరమభూమానంద బిరుదాంకిత కడపపురనివాసుండగు వరకవి, మలావతు-వెంకటపతిదాసుగారి ప్రియశిష్యుండును, కర్ణశాలికులజుండు కాసా-గంగులయ్య శెట్టి శ్రీవెంకటమ్మ వీరిరువురి గర్భసంభవుండైన, కాశయ్యదాసునిచే రచియింపబడిన అఖండఅద్వైత మోక్షకాంత చిద్విలాసము సంపూర్ణము.